

Platform Nieuwe Teelten

Startnotitie

Uitvoeringsprogramma

2025-2030

PLATFORM
Nieuwe Teelten Limburg

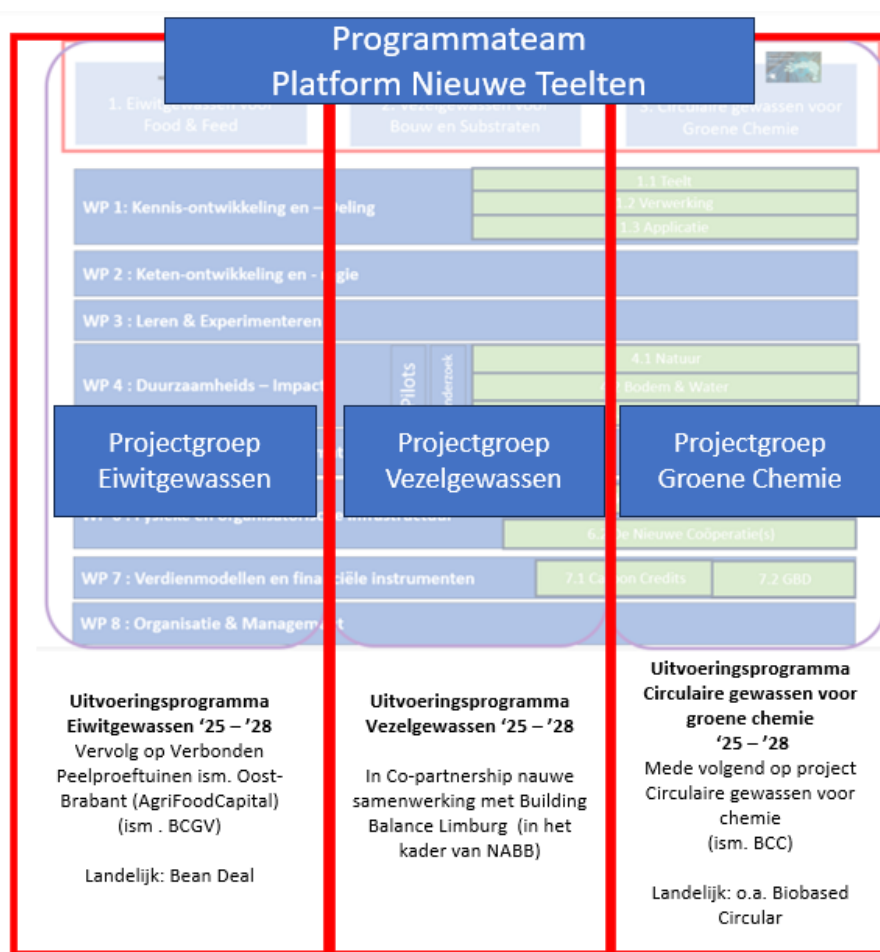
Platform Nieuwe Teelten is mede tot
stand gekomen met (financiële)
ondersteuning van:

Datum: 1 oktober 2024
Auteur: LLTB – Patrick Lemmens
Versie: 20241001 V.1

Inhoud

1. Aanleiding.....	3
2. Ambitie	3
3. Visie.....	4
4. Actielijnen & Aanpak	5
5. Governance.....	5

1. Aanleiding

De marktinteresse voor biogene grondstoffen (plantaardige bronnen) voor zowel food (plantaardige eiwitten) als non-food (mn vezels voor bouw en materialen) neemt steeds verder toe met als gevolg een grote integrale verduurzamingspotentie. De vertaalslag van deze ontwikkelingen naar een actieve rol van de primaire sector heeft dan ook een directe weerslag op tal van regionale, economische en duurzaamheidsdoelen. Verdere groei van dergelijke teelten in Limburg kan dan ook specifiek bijdragen aan regionale economie en integrale verduurzaming. Platform Nieuwe Teelten Limburg (PNTL) wil de komende jaren de ingezette opschaling en doorontwikkeling van Eiwitgewassen (voor food & feed), Vezelgewassen (voor bouw en materialen) en Circulaire gewassen (voor chemie) doorzetten en versnellen door in directe samenwerking met de specifieke marktsegmenten de (in de eerste projectperiode) ingezette ontwikkelingen regionaal te versterken en te vertalen naar fysieke en brede structuurversterkende elementen (open innovatie, infrastructuur).

2. Ambitie

Daar waar de Provincie Limburg streeft naar een verdere reductie van het gebruik van primaire grondstoffen en volledige circulariteit in 2050 wordt het gebruik van plantaardige grondstoffen (met zo weinig mogelijk transportkilometers) alsmaar belangrijker. Naast de inzet van reststromen, recycling van materialen en ontwikkeling van slimme logistiek is het gebruik van ‘grondstoffen van eigen bodem’ een steeds belangrijker onderdeel van deze circulaire economie. Een groot aantal marktsegmenten (zowel food, feed als non-food) beweegt dan ook in steeds grotere mate richting het gebruik van hernieuwbare grondstoffen ‘uit eigen regio’. Een grote diversiteit aan potentieel kansrijke gewassen kan aan de basis staan van deze nieuwe grondstoffen en productketens. Sinds 2022 is Platform Nieuwe Teelten actief betrokken in het identificeren en waar mogelijk uitbouwen van deze ketens. Op basis van de positieve ervaringen alsmede de ontwikkelingen in de markt wil Platform Nieuwe Teelten in de komende jaren uitgroeien tot **het** regionaal toonaangevend initiatief met landelijke uitstraling op het vlak van teelt, verwerking **EN** toepassing van – voor de regio - niet traditionele gewassen met een sterke economische en duurzaamheidsbijdrage voor de regio. Cross-sectorale samenwerking en afstemming is hierbij van cruciaal belang. Uitgangspunt moet dan ook zijn dat gericht wordt op teelten met de mogelijkheid voor een vertaalslag voor regionale verwerking **EN** toepassing. Op deze wijze wordt structureel toegewerkt naar

- een maakindustrie die voorzien kan worden van meer duurzame (alternatieve) grondstoffen uit eigen regio;
- een verwerkende industrie die op basis van ruwe grondstoffen unieke half-fabrikaten en eindproducten kan produceren;
- een landbouw met duurzaam en economisch perspectief door het gericht sturen op kansrijke duurzame teelten met gelijktijdig ontwikkeld marktperspectief.

Alleen in nauwe samenwerking met al deze ketenschakels kunnen de uitdagingen voor de regio aangepakt worden. Fair Pricing over de keten, infrastructurele knelpunten (zowel fysiek als organisatorisch) en landbouwkundige uitdagingen zijn maar enkele voorbeelden hiervan. Een stevige impuls aan toepassing, verwerking en teelt van niet-traditionele gewassen met een breed spectrum aan duurzaamheidsvoordelen kan daarbij een start zijn van een nieuwe, aanvullende economische drager voor het buitengebied voor de regio, zeker ook gezien de huidige sanering van de veehouderijsectoren.

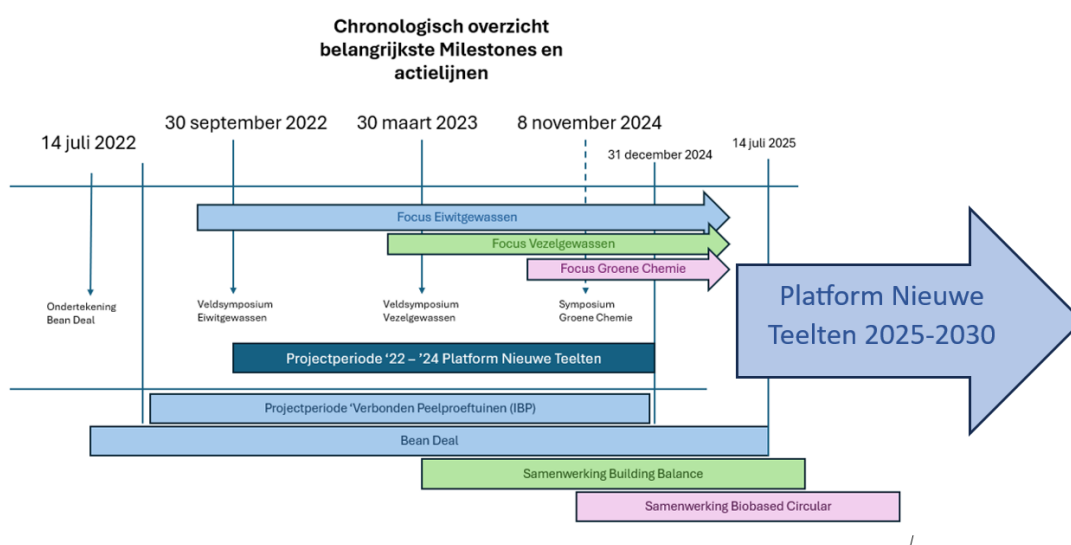
3. Visie

De (markt-, economische- en ecologische) potentie van plantaardige grondstoffen is oneindig. Vrijwel alle huidige maatschappelijke ontwikkelingen richten zich dan ook in de kern op een vergelijkbare toekomst: Meer en meer gebruik maken van plantaardige grondstoffen van dicht(er)bij. De huidige politieke stroming lijkt daar vooralsnog geen verandering in te brengen. Grote bedrijven en sectoren hebben in de afgelopen jaren dermate veel geïnvesteerd in de ‘grondstoffentransities’ dat deze – juist door ondernemersdruk – ook in de komende jaren zullen doorzetten. De werkingsperiode van deze transities is echter vele male langer dan een gemiddelde ‘projectperiode’. Om deze reden wil Platform Nieuwe Teelten in eerste instantie meerjarig draagvlak en continuïteit borgen om de ingezette (en bewezen in potentie succesvolle) inzet te borgen

→ **Continuering en versterking van reeds ingezette activiteiten** in de komende jaren is dan ook van cruciaal belang voor het daadwerkelijk oogsten van de revenuen van de gezamenlijke inzet.

Continuering van aandacht is echter niet voldoende om het daadwerkelijke potentieel te benutten. Juist de vertaalslag naar **(deels nieuwe) infrastructuur, structuurversterkende faciliteiten en unieke marktproducten en – concepten** is een kans voor Limburg / ZO-Nederland. In samenwerking met vele partijen is hiervoor in de afgelopen jaren al de basis gelegd.

Een samenhangende benadering van een transitie met grote gevolgen (en kansen) voor tal van sectoren vraagt – naast coördinatie, structuur en flagship projecten – ook een **breed gedragen inhoudelijke programmering** en – sturing. In samenwerking met de stakeholders in de regio, betrokken ondernemers in zowel de primaire als de verwerkende sectoren EN specifieke – over de keten verdeelde – ambassadeurs geeft Platform Nieuwe Teelten dan ook invulling aan een nieuwe – unieke – samenwerkingsstructuur. Een structuur waarin inhoudelijke programmering en verbinding centraal staan. Een structuur ook waarin ondernemers, onderzoekers en onderwijs gezamenlijk vorm kunnen geven aan het centrale doel : Versterking van de regionale (bio-circulaire) economie met plantaardige grondstoffen en duurzaamheid als verdienmodel in plaats van bedreiging.

4. Actielijnen & Aanpak

Ingezet wordt op een aanpak waarbij :

- Middels een meerjarige financiering de **belangrijkste basisactiviteiten** geborgd worden voor de eerder ingezette **actielijnen**
  - Eiwitgewassen
  - Vezelgewassen
  - Groene Chemie

waarbij – meer nog dan voorheen – ingezet wordt op integrale ketenbenadering.

Het betreft hier o.a.:

- Voortzetting aanpak gebaseerd op (marktgestuurde) gewasgroepen per actielijn
  - Voortzetten keten-ontwikkeling en regie
  - Blijven inzetten op vergroting regionaal relevante (praktische) teeltkennis van doelgewassen
  - Impact-bepaling van nieuwe teelten op bodem, water, lucht en gezondheid
  - Gezamenlijke inzet op applicatie-onderzoek en -ontwikkeling
  - Optimaliseren kennis-infrastructuur
  - Realiseren relevante infrastructuur en logistiek, inclusief realisatie van relevante be- en verwerkingsfaciliteiten voor vezel- en eiwitgewassen.
- Platform Nieuwe Teelten met haar partners inhoudelijk trekker is / wordt van een (nader uit te werken) breed cross-sectoraal **Uitvoeringsprogramma Nieuwe Teelten**, en hiervoor in samenwerking met regionale triple helix-organisaties waar mogelijk additionele middelen aanspreekt en inzet
  - Middels een combinatie van de basisactiviteiten, Uitvoeringsprogramma EN additionele en complementaire initiatieven tevens mede invulling geeft aan relevante regionale economische programma's

5. Governance

Voor een sterke(re) regionale inbedding van Platform Nieuwe Teelten is verdere formalisering van Platform Nieuwe Teelten noodzakelijk. Momenteel vindt de samenwerking tussen de partners plaats op basis van een onderlinge LOI en min of meer 'eindige' ondersteuning via IBEL en een aantal onderliggende trajecten. Gezien de wens voor een meer langjarige aanpak van het Platform ligt een vertaalslag naar een formele entiteit (bijvoorbeeld een Stichting) voor de hand. Via een dergelijke entiteit kan de continuïteit van Platform Nieuwe Teelten gedurende een aantal jaren geborgd worden en 'reguliere' activiteiten onverminderd voortgezet. Tegelijkertijd kan via een eventuele Stichting aanvullende projectmiddelen verworven danwel aangekoppeld worden om onderdelen van het totale uitvoeringsprogramma te realiseren. Een dergelijke entiteit dient tevens ingebed te zijn in Beleidskader Circulaire Economie van Provincie Limburg EN de diverse regionale programma's en triple helix-organisaties als Crossroads, Keyport en ESZL.